

TRANSILVANIA

FÓIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

Nrulŭ 3.

SIBIIŪ, 15 MARTIU 1893.

Anulŭ XXIV.

GIMNASIŪ PENTRU FETE.

Aici în țera noastră ori când pronunțămŭ cuvântulŭ *gimnasiu*, înțelegemŭ școle, în care predomnesce *limba latină*, cu ajutoriul căreia tinerimea scolastică are să se prepare pentru studii mai înalte clasice. Apoi dară ce scop ar avé cineva cu înființarea unui gimnasiu *latinescu* pentru fete? Noi nu'î cunoscem scopulŭ, căci noué românilorŭ nu ni-a trecutŭ prin minte până acuma, ca se înființămŭ vre-unŭ gimnasiu latinescŭ pentru fetele noastre pre când suferimŭ fórte greu din lipsa câtor-vor gimnasii românescei-latinescei, care ni-arŭ trebui pentru tinerimea de seculŭ bărbătescu. Nu că doră tinerimea noastră femeescă s'ar spăria de limba latină, pentrucă românii din cum începŭ a gângăvi pre când umblă în patru brânci, partea cea mai mare a cuvintelorŭ pe care le pronunță bine reu, este latinescă, începândŭ dela Dumneșeu (Dominus Deus), ceriu, sóre, lună, stele, până la animalele domestice și selbatice, patrupele și aripate, și până la pomi, plante, legume și altele mii de mii, eară în câtŭ nu sântŭ latine, ci împrumutate, séu cum se șice, prevariate, întroduse pe furisŭ, o parte din acelea dispare în proporțiunea, în care cultura superióră străbate pe anŭ ce merge în corpulŭ nostru naționalŭ, făcândŭ locŭ la altele de valóre universală, propriă popórelorŭ, care *stau în fruntea civilizațiunei humanitare*. Cu totulŭ altulŭ este scopulŭ acestorŭ puține împărtaşiri ale noastre, eară nu disputa despre limba latină. Ori și care schimbări în planulŭ

de învățământu la școlele medii sânt puse în discușiune la Budapesta, ceea-ce caută se ne intereseze și pe noi de aprópe.

Cu scopul manifestatú de nenumărate-ori la diverse ocașiuni de a înmulți și mai tare órele de lecțiuni pentru limba maghiară, se convocă comisiuni și conferențe didactice când prin ministru, când prin unele corporațiuni și asociațiuni improvizate, care iaú asupra lorú deslegarea problemei gigantesce, de a face din limba maghiară o limbă universală, precum sânt de exemplu limbile englesă, francesă, germană și după acestea italiană, spaniolă și cea rusescă, care ocupă vedéndú cu ochii spațiu totú mai întinsú și mai vastú afară de imperiul rusescú, prin țeri și popóre din Asia. Într'aceea membrii acelorú comisiuni și asociațiuni maghiare daú în lucrările lorú preste dificultăți piramidale. Minteá universală cea sănétósă a tuturorú popórelorú pretinde, ca tinerimea lorú să-și câștigue din școle idei și cunoscințe atâtú de multe și atâtú de sănétóse, încât să le fiă și să le ajungă precând vor intra în vieța practică pentru tóte împregiurările, în care'i va arunca destinulú lorú. Acele idei și cunoscințe voiescú popórele se și le câștigue în timpú câtú se póte mai scurtú și pe cale mai netedă, ceea-ce se póte ajunge mai sigurú numai cu ajutoriulú limbei materne. Chiar învățarea de limbí străine este considerată și dorită de cătră popóre totú numai din punctú de vedere practicú, din interesú materialú și personalú; eară din interesú mai înaltú scientificú, séu uneori și numai din vanitate sânt cei mai puținí, cari învață limbí străine. În clasele comercianților, cum și între așa numiții vénturători de țeri vei afla mií de persóne, care vorbescú câte patru, cincí și mai multe limbí, de care aú trebuință neapérată la transacțiunile lorú comerciale pe uscatú și pe mare, prin graiulú viu și în corespundențe. O parte mare din clasele industriașilor (fabricanți, meseriași) simte necesitatea unei limbí universale mai vértosú în țerile locuite fórte amestecatú, precum sânt de exemplu mai tóte țerile, din care este compusă monarchia austro-ungurésă. Numai locuitorii satelorú, adecă clasele cele mai nu-

măroase ale familiilor cultivătore de pământ, ori în ce țară locuiesc în masse compacte și în număr mare de sute de mii, nu simt, cu prea puțină excepție de câțiva indiviți, nici-o trebuință de a învăța vre-o altă limbă afară de limba lor maternă; eară cine merge la ei fără a le cunoște limba, în neputință de a se înțelege cu ei, se poate duce sănetos de unde va fi venit, afară de casul când ar fi năvălit asupra lor cu putere brutală, spre a'î asupra, maltrata și spolia. Chiar în Franca cea lăudată pentru cultura înaltă căletorind, vei afla departamente seu provincii întregi, întru care mai ales pe la sate din toți locuitorii cunosc și vorbesc limba francesă numai unii indiviți, cum sânt parochii, notarii, câte un funcționariu, ori proprietariu mai mare, care va fi cercetat școlile pe la vreun oraș ori cetate; eară populațiunea rurală și vorbește fiă-care dialectul seu remas moștenire milenară prin tôte generațiunile.

Este în memoria noastră prospetă, că limba elină clasică, atât de respectată în Germania, din gimnasiile Ungariei fu delăturată mai de tot. De câțiva ani încôce s'a pornit o campanie violentă din partea mai multor „patrioți“ în contra limbei latine, care până acum se mai propune în gimnasii mi se pare câte cinci ore pe săptămână, însă pre cât se scie din esperianța de tôte zilele, cu rezultate atât de miserabile, cât în mai multe casuri și se pare că o propune mai mult numai în silă întru așteptarea eliminării ei totale din tôte școlile.

Fată cu acea dispozițiune sufletescă a patrioților nostri înfocați ne pomenirăm pe la începutul lunei Septembrie din 1892 cu un proiect seu plan de învățământ pentru un gimnasiu *de fete*, care apoi s'a și luat în discuțiune întru o conferență convocată înadinsu de către patronii acelu proiect. Nu am aflat până acum, care va fi fost cel din urmă rezultat al acelei conferențe, și decă gimnasiul latinesc proiectat pentru fetele din Ungaria va prinde vre-odată rădecini și va produce fructele, pe care le doresc patronii aceluia. Din trecutul acestor țări se scie, că precum la alte câteva

popóre, așa și pe la noi s'au aflată ici-colea câte o dómnă din societatea superióră aristocratică, care cunoscea limba latină atât de bine, încâtă putea se ție și corespondențe întrênsa, și îmi aduc aminte din anii tinereteloră mele, că între alte dómne din societatea înaltă erá comitésa *Rosalia Csáki*, consórta fostului gubernatoră br. *Ioană Iozsika*, mama frațiloră Samuilă, Ludovică, Ioană (generalulă) și a două fice; acea damă vorbea latinesce cu unii preoți români, pre când călătoria în lunile de vară pe la sate și pe câmpuri ca dilettanta în botanică, căci acea deprindere frumósă și folositoare îi făcea plăcere mare. Se póte, că suvenirile din trecută ale unoră familii fruntașe voră fi îndemnată și pe unii ómeni din generațiunea unгурescă modernă, ca să se întórcă la unele ocupațiuni și studii cultivate de protopărinții loră; se pare însă, că acei epigoni, strănepoți, cari voiescă așa ceva, adecă întroducerea studiului limbei latine chiară și la ună mică numără de domnișóre talentate, sânt multă mai puțină, decâtă se póta străbate fără mari greutăți cu planulă loră.

Greutățile cele mai serióse, pe care le întimpină ună plană ca celă atinsă mai susă, se potă reduce la următoarele:

1. Fanatismulă naționalistă, de care sufere ca și de ună morbă epidemică din cele mai periculóse partea cea mai mare a patrioțiloră maghiari, întocma precum suferiseră bieții Poloni înainte cu 150 și 200 de ani de grandomaniă, pre când le plăcea se vorbescă și se scrie despre *Orbis Poloniae*, ca și cum Polonia ar fi fostă una cu *Orbis terrarum*.

2. Ura reu mascată, ce domnesce asupra unoră confesiunii religioase, se resfrânge și asupra limbei latine; de aceea dorescă eliminarea ei din tóte școlele, cu atâtă mai vêtosă, cu câtă dorescă mai ferbintă, ca órele de prelegeri ale limbei latine se fiă devotate numai limbei maghiare, și cu atâtă mai puțină se fiă suferită limba latină încă și în vre-o școlă de fete.

3. Ura seculară nedumerită și neîmpăcată asupra limbei germane, pe care plănuitorii gimnasiului de fete voiescă se o întroducă alătura cu limba latină, cu atâtă mai vêtosă, că

precum a declarat și în conferință o dămnă din cele mai inteligente, anume Polixena Pulszky, limba germană în Ungaria nu pôte fi considerată ca limbă străină, căci ea este indigenă, prin urmare trebuie se fiă propusă și învățată regulată în gimnasiul de fete. Se crede, că toți membrii familiei Pulszky cu privire la limba germană sânt de acord cu dămnă Pulszky, împreună cu alți membrii ai conferinței.

Acea propagandă făcută în favoarea limbei germane a scos din totă cumpătul pe marea partidă extremă, pentru care nu a fost de ajuns, că în anul trecut chiar ministrul com. Csáky a muștrat prin decret pe toți acei profesori și docenți, cari desprețuesc limba germană, acum însă vin și femeile, ca se declare că ele nu pot considera în Ungaria limba germană ca limbă străină, precum este de exemplu: franceza, englesă, ș. a., ci o țin de limbă *indigenă*. Vorbe nesuferite auzului adversarilor, căci îndată ce vei recunoște pentru Ungaria indigenatul limbei germane, urmază cu logică de bronz, ca se fiă silită a recunoște indigenatul secular și chiar milenariu încă și al altor limbi naționale vorbite în aceste țeri, care preste acesta se bucură și de o literatură, ce rivalisază cu literatura maghiară. Tote aceste limbi, considerate curat din punct de vedere al patriei comune, sânt limbi indigene; străine pot fi ele numai pentru indivizi, cari nu le învață și nu le vorbesc. Pentru aceea însă ele sânt *acilea*, în patria noastră, adică *acasă* și nu pot suferi ca se fiă proscrie prin nici o lege omenescă.

În câtă pentru limba germană, nici un om cu mintea întregă nu va fi în stare se pricepă, cum pôte se scape vreodată elementul maghiar, care cu jidovi cu totă abia numără 6 milioane, de influența decisivă a celor 60 milioane de Germani din două imperii și dintr'o republică federală, decâtă dora prin apropiere cătră Rusia, precum le trăsise prin cap în Iuliu 1849, când apoi ar ajunge, cum dicem noi românii, din puț în lac. Îndeșertă voiesc Maghiarii sêu ori-care altă popor din țerile coronei unguresc seși

astupe urechile cu bumbacă, pentru ca se nu auđă vorbindu-se. Odinióră frunťaşii acestorŭ popóre heterogene comunicăŭ între sine cu ajutoriulŭ limbei latine; eară de când acésta limbă a fost delăturată, a remasŭ în loculŭ ei ca mijlocŭ de comunicaţiune pentru 38 de milióne locuitori ai monarchiei numai limba germană.

De limba română potŭ scăpa fórte uşorŭ, decă nu o vorŭ învęta nici odată, mai alesŭ că românilorŭ nu le trece prin minte, ca se recomande la vre-unŭ altŭ poporŭ învętarea limbei lorŭ nici în acésta monarchiă, nici în vecinulŭ regatŭ. Totŭ ce pretindŭ românii în termeni categorici este, ca limba lorŭ se fiă recunoscută şi tractată ca limbă indigenă, viiă, milenariă; de aci în colo se'sŭ vęđă fiă-care poporŭ de limba şi de literatura sa.

Radicalulŭ „Budapesti Hirlap“ află cu acésta ocaşiune, că în Ungaria sistema de învęţământŭ pentru femeii este unŭ adevęratŭ chaos, o confusiune babilonică, de unde urméză, că multe fete după-ce esŭ din şcole ajungŭ în casa nebunilorŭ, eară altele cađute totŭ în desperaţiune se sinucidŭ. După acestŭ publicistŭ mulţimea mare de „Fräulein“ germane, Mademoiselle franceze şi Miss-e englese aŭ inundatŭ ţera (fresce chiămate de cătră familiile frunťaşe) ca crescătóre, ca locotenente de mame, care apoi otrăvescŭ pe bietele fete maghiare în trei direcţiuni, că le schimbă firea lorŭ cea innăscută, adecă maghiară. Acelaşi publicistŭ însę este revoltatŭ şi asupra şcolilorŭ şi internatelorŭ de fete susţinute *în mănăstiri de călugărite*; totodată elŭ vede o mare confusiune de sisteme în atâtea categorii de şcole înfiinţate de câţiva ani încóce totŭ cu scopuri diferite, precum sânt preparandiile de fete, şcole pentru lucru de mână, şcole profesionale, şcole civile superióre, şcole elementare de statŭ mai mari şi mai mici, pe care tóte le ţine de o adęverată babiloniă, la care mai adauseră şi gimnasiulŭ de fete. Recunosce şi elŭ, că unele din acea varietate de şcole sânt bune; nu vede însę nici o unitate în scopŭ, adecă nu vede, că în tóte acelea s'arŭ cresce

numai maghiare, îi scóte însă ochii mândria, lucsul, vanitatea, fală gólă, lipsa de seriositate, lipsa de sêmbure morală. Scie dênsul bine, că de exemplu în institutul dómnei *Zirzen* fetele învață mai mult decât știu de exemplu juriștii din anul întéii; crede însă, că acele cunoștințe nu sînt pentru viața practică. Spre a confirma ceea-ce susține dênsul, se provócă între altele la lipsa cea mare de artiste, care se ésa anume din poporul *maghiar*. S'a înființatú academia de musică, dară artiste maghiare în musică sînt astădi mai puține decâtú au fostú înainte cu 100 de ani. S'a deschisú academia de pictură; însă cei mai renumiți zugraví din Ungaria sînt siliți s'și caute pânea de tóte zilele în țeri străine. Se deschidú scóle dramatice, spre a forma actori și actrițe, într'aceea teatrele maghiare nu potú înainta.

În fine diariulú sus citatú încheiă critica sa durerosă cu aceste cuvinte: „Nu înnebuniți și nu nefericiți pe o mulțime de fete, până când viața practică nu li-a deschisú barierele ¹⁾.”

Făcurămú locú acestorú împărtășiri din sfera învățămîntului femeescú mai vêrtosú în interesul acelorú părinți, cari credú că'și vorú fericí mai pe ușorú și mai sigurú pe ficele lorú, decă le vorú cresce în scóle și institute, cum sînt acelea caracterisate atátú de aspru în acelú diarú.

Sibiu, în Februarie 1893.

A.

IUBILEUL PROFESORULUI ALEXANDRU ROMANŪ.

Urmărindú cu atențiune mișcările culturale, ce se petrecú în sinulú societăței nóstre române, venimú cu plăcere a înregistra și sêrbarea arangeată din partea junimei universitare din Budapesta în ziua ss. Trei Ierarchi (11 Februarie n. c.)

Înțelegemú iubileul domnului *Alexandru Romanú*, carele de ani 30 distinge catedra pentru limba și literatura română dela universitatea regéscă din locú.

¹⁾ Veđi mai multe despre cum se crescú fetele maghiare în „Budapesti Hirnap“ Nr. 262 din anulú 1892.

Negreșită ună frumosă trecutū, petrecutū în serviciulū sciinței și dedicatū cu rară abnegațiune biuelū număroșilorū seî elevi, în ale cărorū inimî a săditū cunoscința și iubirea limbei și literaturēi nōstre națiōnale, cele mai scumpe clenodii în viēta ori-cărui poporū.

Alexandru Romanū s'a născutū ca fiu de preotū românū în comuna Aușeu la 26 Novembre 1826. Studiile gimnasiale le-a făcutū în Beiușū, ear cele filosofice și juridice în Oradea-mare, tōte cu succesū strălucitū. Destinatū fiindū de părinți seî pentru cariera preoțescă, fū trimisū de episcopulū Erdélyi în convictulū din Viena; aici absolvă teologia la anulū 1849. Denumitū profesorū la Beiușū, A. Romanū primulū a rostitū graiulū națiōnalū de pe catedră, și încă în astfelū de timpuri critice. Mai târziu îlū aflămū funcțiōnarū la pretura din Mișca, comitatulū Bihorului; ear la 1851 profesorū de limba și literatura română la gimnasiulū din Oradea-mare. La înființarea acestei catedre, distinsulū bărbatū i-se cuvīne partea leului. La anulū 1857 fū numitū translatorū românū la Consiliulū Locotenenței regesci din Buda. În era constituțiōnală, ce a urmatū, A. Romanū desfășură stindardulū preselei nōstre națiōnale. Împreună cu Sigismundū Popū înființă mai întăitū diarulū „Concordia“, (tipăritū întregū cu litere latine), apoi „Federațiunea“, esercitândū astfelū o mare înrîurire asupra vieței nōstre politice și desvoltândū gustulū unei lecturî sănătōse la publiculū românū. Ca deputatū în dieta țerei, reprezentândū cerculū Ceica (în Biharia) timpū de 21 ani, A. Romanū a luptatū pururea în șirulū celorū dintăitū pentru apărarea drepturilorū nōstre națiōnale. Ca bărbatū de litere, la anulū 1866 luă parte activă la înființarea „Societăței academice“, astădi ilustra nōstră Academiă Română din Bucuresci, alū cārei zelosū membru a rămasū până în prezentū.

Pe scurtū : sūntū multe și neperitōre meritele venerabilulū bărbatū pe tōte terenele. Căci dotatū dela natură cu distinse talente, A. Romanū a jertfitū întregă viēta sa pentru deșteptarea și luminarea poporului seū.

Nu este actū mai însemnatū în viața noastră națională, la care elū sē nu fiă luatū parte; pretutindenī ilū aflămū în primulū planū, când e vorba de binele și de prosperarea neamului, din care face parte.

Dar' mai presusū decâtū orī-care altū meritū alū d-lui A. Romanū, prețuimū noi, elevii lui, meritulū de mare dascălū alū tinerimeī, ce și-l'a câștigatū prin desvoltarea activității sale neobosite și salutare în restimpū de 30 anī. Ca unulū din cei mai de frunte filologi romāni, a ținutū catedra de limba și literatura romānă la nivelulū sciinței moderne, și neuitate vorū fi pentru toți elevii lui acele momente, în cari li-a fostū datū a asista la instructivele și interesantele sale prelegeri.

Avēndū deci în vedere tōte acestea, junimea academică a decisū sērbarea în modū demnū a iubileului iubitulū profesorū, carele totdeauna s'a interesatū de sōrtea ei ca unū adevēratū părinte. Junimea romānă a ținutū a-și manifesta la 11 Februarium sentimentele sale de profundă grațitudine, recunoscință și iubire față de preastimatulū iubilantū, ceea-ce a aflatū complăcerea întregului publicū romānescū, de ale cărui simpatii de multū se bucură preameritatulū bărbatū. Căci într'adevērū, la sērbarea coloniei romāne din Budapesta cu spiritulū s'a asociatū, într'unū numărū imposantū, totū ce avemū mai distinsū în societatea noastră. Toți Romāniī de bine — „din cele patru unghieri“ — s'aū grăbitū a aduce felicitările și omagiile lorū iubilantului, încărunțitū în merite. Astfelū sērbarea nu a fostū nici decum o sērbare locală; ci trecēndū departe preste cadrele prefapte, iubileulū domnului A. Romanū a devenitū ceea-ce trebuia sē devină, adecă o frumōsă manifestăție națională romānescă, careī asemenea de anī de zile nu s'a vēdūtū în capitala Ungariei. Publiculū romānū, interesatū de propășirea noastră culturală, a răspunsū la apelulū tinerimeī prin unū puternicū echo, care împregiurare o considerămū de bunū auguriu și pentru viitorū.

Între numărósele epistole și telegrame sosite la adresa iubílantului, amintimú la primulú loeú pe cea din partea Academiei, care este de urmátorulú cuprinsú :

Domnule Coleg !

Índeplinindú decisiunea unanimá a Academiei, avemú onóre a Vê comunica felicitárite și urárite cele mai vii, pe cari colegii Domniei-Vóstre din acéstá ínstituțiune de culturá naționalá Vi le trimitú cu ocasiunea sêrbárei iubileulú de 30 ani de profesoratú de limba și literatura románá la universitatea din Budapesta.

Sê tráiți, Domnule Colegú, pentru ca în multí ani sê răspândiți de acum ínainte cunoscința limbei și a literaturéi nóstre între tinerinea studiósá a acelei universitáți, sê nutriți și sê íntrețineți prin acéstá totdeauna vie între elevii D-vóstre románi consciința naționalá.

Sê tráiți, Domnule Colegú, la multí ani !

Primiți și cu acéstá ocasiune espresiunea iubirei nóstre frátesci, a prea distinsei nóstre considerátiunii.

I. Negruzzi m. p. președ.

D. Sturdza m. p. secret. gen.

Nu este loculú aci ca sê facemú o descriere a banche-tulú festivú, ce s'a ținutú în sala hotelulú „Hungaria“. Darurile, ce s'aú predatú cu acéstá ocasiune iubílantului, sânt modeste, dupá modestia puterilorú nóstre; dar mai multú decâtú acestea valorézá recunoscința și iubirea nestrámutatá, ce noi ínvêțaceii o vomú pêstra pururea sápatá în inimele nóstre — „aere perennius“ — eruditulú nostru profesorú. Și aceste sentimente de iubire și recunoscința le vomú putea manifesta mai aevea atunci, decá vomú lucra din tóte puterile într'acolo, ca sémênța sémênatá de elú cu atáta îngrijire în agrulú românismulú, sê se desvólte câtú mai frumosú, sê crească, sê înfloréscá, dând la timpulú sêu rodurí cu ímbelșugare. Íntr'aceasta va afla sêrbátoritulú cea mai mare satisfacție a índelungelorú sale ostenele de 30 ani în spinósá, dar multú frumósá carierá de dascálú románú.

Ear' noi încheiându aceste nepretențioase șiruri, împlorăm ilustrului bărbat delă provedință încă multe zile senine, ca astfel să se pôtă bucura de fructele activității sale binecuvântate, și îi dăcem cu poetul-împărat al Sionului: „Ca ale vulturului să se renouiască tineretele tale!“ *I. B. Boiu.*

CEVA DESPRE POETULŢ POPORALŢ IOANŢ BARACŢ ŞI DESPRE SCRIERILE LUI.

(Cercetări literare).

Avëndu la mână mai multe opuri din istoria literaturii române, și vedëndu cu părere de reu din contestul lor, că memoriei zelosului poetu popularu, neuitatului IoanŢ BaracŢ delă BrașovŢ, prea puțină însemnătate i se dă, ba ce e mai multu unii domni nu-lŢ pomenescŢ de felŢ în literaturile lor, ni-am propusŢ a reîmprospăta pomenirea acestui zelosŢ și veritabilŢ apostolŢ alŢ poporului nostru.

Acéstă împregiurare tristă și dămnă de compătimitŢ pare a dovedi două lucruri sfășietore de inimă: ori că nu-lŢ iaŢ de ajunsŢ în sémă, — ceea-ce nu ași crede, — ori că nu i se cunósce de ajunsŢ activitatea și scrierile.

Deci fiă-mi permisŢ a vorbi ceva despre elŢ și despre scrierile lui. Cea mai rodnică activitate a lui IoanŢ BaracŢ rămâne în manuscrite. Unde se vorŢ afla acelea, numai bunul D-șeu scie.

Scrierile dănsului câte s'aŢ fostŢ publicatŢ până acum, se cetescŢ cu mare plăcere de toți români. Ear dlŢ A. DensușanŢ, în istoria literaturii sale, se exprimă despre dănsulŢ cu dreptŢ cuvântŢ: „ElŢ este unŢ scriitoriu popularu, atâtŢ în limbă câtŢ și în concepțune; pentru aceea scrierile lui au intratŢ adăncŢ în poporŢ. VersulŢ lui este în generalŢ celŢ popularu, narațiunea lui simplă și nemăiestrită, totŢ așa limba lui este generală, ca limba bisericăscă“.

Asupra anului și locului născerii lui I. BaracŢ astăzi subverséză două păreri diferite. Unii susținu împreună cu dlŢ

Densuşanŭ, cumcã densulŭ s'a nãscutŭ la anulŭ 1772 în Braşovŭ, ear altŭi, precum biografulŭ seŭ (I. B.) dela anulŭ 1848 susţine, cã s'a nãscutŭ la Alãmorŭ, în comitatulŭ Albei-Iuliei la anulŭ 1776.

Orŭ cum de felurite sŭntŭ pãrerile aceste, presupunŭ, cã arŭ fi mai de cređutŭ pãrerea contimpuranului (I. B.) carele scrise biografia poetului nostru chiarŭ în 1848 imediatŭ dupã mórtea lui, prin urmare, contimpuranu. Contimpuranulŭ putea se scrie mai pozitivŭ decãtŭ noi acum în seculŭ alŭ XIX-lea. Dar altcum, dupã cum sciu eu, nime n'a combãtutŭ acestã aserţiune a aceluia.¹⁾ Prin urmare arŭ fi mai de cređutŭ.

Cine nu crede poftescã, şi producã-ne documente demne de cređutŭ, ca se credemŭ aşa dupã cum ne va dovedi şi convinge.

Vredniculŭ şi neobositulŭ poetŭ poporalŭ Ioanŭ Baracŭ s'a nãscutŭ din pãrinţi romãnesci. Pãnã acum nu s'a pututŭ erua cu pozitivitate numele pãrinţilor seŭ, atãta se scie numai, cã e fiu de preotŭ din Alãmorŭ, în comitatulŭ Albei-inf. din Transilvania. Densulŭ a fostŭ odiniórã în strinsã legãturã cu renumiţiŭ repositŭi apostoli ai romanismului, cu Georgiu Lazarŭ (1779—1823), cu Vasile Aronŭ (1770—1822) şi Vasile Popŭ, ba şi cu Antonŭ Panŭ.

Studiile şi le-a începutŭ în comuna natalã, dupã aceea a fostŭ datŭ la colegiulŭ reformatilorŭ la Aiudŭ, unde a absolvãtŭ tóte clasele cu laudã. De aici a mersŭ la Clujŭ, unde a absolvãtŭ drepturile. Dupã aceea nu se scie unde a petrecutŭ pãnã la 1802, când a venitŭ la Braşovŭ, lucrãndŭ ca procuratorŭ. Ear dupã o altã informaţiune se susţine, cã înainte de anulŭ 1802, arŭ fi fostŭ dascãlŭ la „scólele normalnice“ în Braşovŭ, şi ca atare a tipãritŭ şi opera sa „Arghirŭ

¹⁾ Aşa scimŭ şi noi chiarŭ dela fiulŭ seŭ, repositulŭ protopopŭ alŭ Braşovului Iosifŭ Baracŭ, precum şi dela numeroşii descendenţi ai familiei din Alãmorŭ.

și Elena“, pe la anul 1800. Acestei informații se alătură și dl Dănsușană dela Iași, cândă susține, că Ioană Baracă înainte de anul 1802 a fostă învățătoriu în Brașov.

Ca procuratoră în Brașovă a desvoltată o diligență estroordinară și purtare esemplară, și prin aceea a trasă atențiunea publică asupra sa.

Dreptă aceea la anul 1805, poftită fiindă de Magistratul orașului, a primită și translatoria magistratuală, și așa a viețuită ca translatoră magistratuală 43 de ani. Ear în ală 72-lea ană ală vieții sale, după o bolire de aprinderea sângelui numai de patru zile, pre lângă totă căutarea medicului, pregătită mai ântâiu cu nutrimentulă sufietescă, și dedă sufletulă în mânilă Creatoriului.

Dănsulă s'a dusă din lume cu cea mai curată consciință și cu celă mai liniscită cugetă, că dănsulă, câtă a trăită, nu numai că n'a asuprită întru nimică pre nimeni, ci încă ce e mai multă, fiindă cu nespusă milă spre cei necăjiți, sărăciți, nedreptățiți și asupriți, îi ajută pre acestia lucrându-le ca advocată, din totă inima, și scoțându-i din tôte nevoile și asupririle loră pre lângă puțintică plată, ear fôrte adeseori și pe nimica, pe „mulțamă“. Dovadă la aceste tôte potă fi archivele judecătorești și bisericesci din Brașov.

Cea mai bună petrecere de timpă în ôrele libere îi era componerea de stichuri, de versuri poporale.

Opurile lui, ce s'aă putută până acuma afla și tipări, sântă după cunoscința mea următorele:

1. Istoria prea frumosului Arghiră și a prea frumoșei Elena, tipărită în Sibiiă la anul 1802.¹⁾ În acestă poemă I. Baracă, închipuesce sub Arghiră pe împăratulă Traiană, ear feciôra măestră cu përulă de aură este Transilvania,

¹⁾ Dlă Vasile Popă în disertațiunea despre tipografiele românesci, Sibiiă 1838, pag. 32 dice, că s'a tipărită la anul 1800; ear dlă Jarcu în „Biografia cronologică română“, ed. II. 1873 p. 19 dice asemenea, totă după elă.

care a fost vestită de demult pentru bogățiile sale, băile de aur.

Poema acésta apoi s'a edatú de mai multe ori în Sibiiú.

2. Risipirea cea de pe urmă a Ierusalimului în stichuri, tipărită întâiu la Bucuresci în anul 1821, apoi mai târziu și la Sibiiú.

3. Istoria lui Ulises, regele Itacei, manuscrisú în stichuri, depusú spre tipărire la dlú profesorú Gavra dela Aradú. Acestú manuscrisú se află de noú altmintrea de dênșulú lucratú la Brașovú, precum se pare, sub titlulú „Retăcirile lui Ulise“, în 7 cânturí, după Odisea lui Omer, din care s'a fostú publicatú o parte în „Albina Carpaților“ a. 1879.¹⁾

4. Tragedia lui Samsonú, prosă în stichuri, tipărită în Sibiiú la anul 1846.

5. Nașterea, vieța și perirea lui Iuda Iscarioteanulú, manuscrisú în stichuri.

6. Lucreția, vicléna soție a unui prepuselnicú bărbatú, manuscrisú de amorú în stichuri, depusú spre tipărire la dlú prof. Gavra în Aradú.

7. Loreti, o fecióră de satú fórte cinstită și cuviósă, manuscrisú în stichuri, depusú spre tipărire la d-lú profes. Gavra în Aradú.

8. Băcanulú, dramă în prosă și cu stichuri, manuscrisú depusú spre tipărire la dlú tipografú Ioanú Gött din Brașovú.

9. Pepelea, unú manuscrisú comicú în stichuri, depusú spre tipărire la dlú prof. Gavra în Aradú.

10. - Arëndășița Adelaida, manuscrisú în stichuri.²⁾

¹⁾ Dênșusanú, pag. 253. Dlú A. Dênșusanú ne mai spune totú acolo, că arú fi tradusú poema „Deucalionú și Pirha“, precum și alte miturí din „Metamorfosele“ lui Ovid.

²⁾ După cum ne spune dlú Dr. A. Gaster, s'ar fi tipăritú în anul 1836 în Bucuresci („Literatura poporală“, Bucuresci 1883, pag. 147).

11. Atala, seŃu dragostea a doi Indieni, manuscrisŃu Ńn stichurŃ.
  12. Filis dŃrme, unŃu manuscrisŃu micŃu Ńn stichurŃ.
  13. ViclesugulŃ fetescŃu, manuscrisŃu Ńn prosă.
  14. Jalnica mŃrte a regelui AvradatŃu Ńi a reginei acestuia Pantea, manuscrisŃu micŃu Ńn stichurŃ.
  15. Amlet, tragedie, manuscrisŃu Ńn prosă Ńi stichurŃ.
  16. CorăbieriulŃ celŃu dintăiu, o istorie interesantă Ńn stichurŃ, manuscrisŃu depusŃu spre tipărire la dlŃu prof. Gavra Ńn AradŃ.
  17. Patimile cele rarŃ Ńi minunate ale unei feciŃre mahomedane *Cartigam*, manuscrisŃu Ńn stichurŃ.
  18. Kasimir Ńi Leonora, manuscrisŃu Ńn stichurŃ.
  19. Terezia cea seracă, manuscrisŃu Ńn stichurŃ.
  20. Constanța, dramă Ńn prosă, manuscrisŃu.
  21. PruncŃi cei lăsați pe timpulŃu revoluției franceze.
  22. PustniculŃ din insula Formentera, tălmăcire, manuscrisŃu Ńn prosă.
  23. Mirele celŃu umblatŃ Ńi procopsitŃu, tălmăcire, manuscrisŃu Ńn prosă.
  24. Constantina, istorie de dragoste, manuscrisŃu Ńn stichurŃ.
  25. StichurŃ pentru bóla colerei (1831?)
  26. Cei trei frați gheboși seŃu trei bărbați Ńi o muiere, istorie comică Ńn versurŃ (Pomenită de dlŃu Dr. M. Gaster Ńn opera sa: „Literatura poporală română“, Bucuresci 1883, pag. 72, Ńi totŃu după spusa D-sale la pag. 75 s'ar fi tipăritŃu prima óră la 1843, apoi retipărită la 1844 Ńi 1878).
  27. A tradusŃu din limba germană: „O mie Ńi una de nopti“, tipărită la BrașovŃu Ńn 8 volume, 8° la a. 1835—1838 (veđi Dr. M. Gaster, opulŃu citatŃu pag. 95).
- Afară de acestea multe descrieri Ńi fabule Ńn stichurŃ. — Unde se vorŃu afla aceste manuscripte prețioase, nu am pututŃu erua cu posivitate. Ba nici aceea nu am pututŃu descifra Ńi

scirici, cine e (I. B.) biograful dluî Ioanû Baracû, carele ne dete preţuitele notiţe pomenite mai înainte în „Fóia pentru minte, inimă şi literatură, anulû 1848, Nr. 34 şi 35, 272 şi 284.

O altă informaţiune a nóstră ne spune, că I. Baracû arû fi redactatû şi prima fóiă românescă, ce se ivi în Braşovû la 1837 sub titlulû „Fóia Duminecei“, alcătuită de o societate a celorû învăţaţi. Este decî de cređutû numai, că şi densusul a făcutû parte din acéstă societate a celorû învăţaţi, ca comitetû redacţionalû; însê urme positive de redactare nu s'au pututû constata până acuma.¹⁾

Scrierile lui I. Baracû au rătăcitû pe la unî şi pe la alţii. Aşa s'a întemplatû, că făcendû eu o excursiune literară într'o comună în Bănatû, dedui între altele şi de unû manuscrisû alû lui I. Baracû. Acestû manuscrisû pórtă titlulû: „*Mórtea Folixener Radacû*“, o domniţă născută de Baronû Radacû în ţera Ardealului, întemplată în anulû 1803, în stichurî alcătuită de I. Baracû, translatorû magistratualû din Braşovû.

Astfelû prin o norocire estraordinară se mântui de perire unû *manuscrisû necunoscutû*, încâtû sciû eu, alû neuitatului poetû poporalû Ioanû Baracû dela Braşovû. Manuscriptulû forméază 8° de rândû, e scrisû cu litere cirile, hârtie veche ordinară pe 25 de paginî. După mărghinita mea cunoscînţă, nu potû constata, este manuscriptulû originalû ori e numai o copie; dar la tótă întemplarea e unû opû alû lui I. Baracû, necunoscutû, celû puţinû nepublicatû până acum în literatura română.

Decî fiă-mî permisû a-lû transscrie cu litere latine, după putînţă, şi a-lû tipări, prin bunăvoinţa onorabilei redacţiunii, în acéstă preţuită fóiă.

P. Milianû.

(Va urma).

¹⁾ S'au făcutû de aici paşii de lipsă, spre a se lămurî după putînţă şi aceste impregiurări.

DELA ACADEMIA ROMÂNĂ.

În ședința publică dela 5 Febr. a cetitū d-lū *Gr. G. Tocilescu* o dare de sēmă, asupra săpăturilorū maī recente în ruinele orașului Trophaeum Traiani din Dobrogea; ear d-lū *N. C. Quintescū* a cetitū „Omagiulū artelorū“, scenă lirică după Schiller (Huldigung der Künste), în onórea principesei Maria a României, din incidentulū intrărei A. S. în țeră. În fine d-lū *V. A. Urechia* a comunicatū o serie de importante documente, descoperite de d-lū *C. Esarcu*, ministrulū residentū alū României la Roma.

Scrieri nouē în edițiunea Academiei aū eșitū:

Nascerea la Români. Studiu etnograficū, de *S. Fl. Marianū*, membru alū Academiei române. Bucuresci 1892. Prețulū 5 lei.

Publicațiunile Academiei române, cu arătarea prețului acelorā.

Douē manuscrise românesce din secolulū XVII. Descrise de *P. S. Sa* Episcopulū *Ghenadie* alū Romniculū-Noulū-Severinū. Bucuresci 1892, prețulū 1 leū.

Analele Academiei române. Seria II. Tomulū XIV, 1891—1892. Partea administrativă și desbaterile. Bucuresci 1893.

Sesiunea ordinară a anului 1893 s'a deschisū la 23 Febr. uariu (7 Martiu) c., sub presiulū vice-preș. d-lū *Iacobū Negruzzi*, fiindū președintele d-lū *Ioanū Ghica* bolnavū.

Din raportulū secretarului generalū d-lū *D. Sturdzā* asupra mersului agendelorū în anulū 1892, estragemū deocamdatā următórele:

Academia a perdutū prin mórte pe membrii sei: *Gr. Cobălcescu*, Episcopulū *Melchisedecū* și *G. Sionū*, precum și membrulū coresp. *Felix Bamberg*.

Vacante sântū 5 locuri: 2 în secțiunea literarā, 2 în cea istorică și 1 în cea sciintificā.

Premii sântū a se acorda 5, și anume 2 pentru opere publicate și 3 pentru manuscrise intrate la cōncurse.

Starea bibliotecēi: 60,000 volume, 2000 manuscrise și 30,000 documente istorice. Biblioteca e pusā la dispozițiunea publiculū 10 óre pe di, fără intrerumpere.

Programulū lucrărilorū, publicatū prin foi, se cuprinde: în alegerea comisiunilorū pentru esaminarea lucrărilorū pe 1892—93, pentru revisiunea rațiociniulū pe 1892—93 și facerea bugetulū pe 1893—94, pentru distribuirea cărțilorū din fundațiunea Ioanū Fētu ș. a., apoi rapórtele acestorū comisiuni, cestiuni ortografice, statorirea cōncurselorū cu premii, discursuri de recepțiune și responsurile la acelea, premiarea de scrieri, alegerea de membri ac-

tuali, onorari și corespondenți, alegerea secretarilor în secțiunea istorică și științifică, a președinților și vicepreședinților de secțiuni și a delegațiunii pentru 1893—94, în fine raportul secretarului general asupra lucrărilor sesiunii generale din 1893.

DIN CRONICA LUNARĂ.

Necrológe. D-na *Maria Rosetti*, văduva ilustrului patriot român C. A. Rosetti, modelu de soție și mamă, de patriotă și scriitoare, după cuvântul „Timpului” „tovarășă de muncă, de bucurii și de dureri” a soțului seș, a încetat din viață în Bucuresci la 16/28 Februaru a. c.

— În aceeași zi a reposat în Blaj d-lu *Ludovicu Csato de Iankafalva*, avocat archidieceșan, membru fundator al Asociațiunii transilvane etc.

— La 15/27 Februaru reposă în Cernăuți P. C. Sa Archimandritul Dr. *Ieronimă Topala*, rectorul seminariului de acolo, în etate de 47 ani.

Fundațiune nouă. Din incidentul încetării din viață a meritului profesor seminariului, protopresbiteru *Ioan Popescu*, 3/15 Martiu 1892, Asesorul consistorial P. Mateiu Voileanu a inițiat înființarea unei fundațiuni întru memoria decedatului. Preoțimea și învățătorimea a acceptat ideea și a contribuit după putință cu oboli seși la creșterea fundațiunii. Acea a ajunsu ađi suma de 1150 fl., și inițiatorul ei destină, precum amintise deja la întemeierea ei, ca din interesele ei să se creze unu și eventualu mai multe stipendii pentru tinerii nostri, cari se pregătescu pentru cariera de învățători.

Institutele noastre de credit și de economie, cari suntu în continuă creștere și înmulțire, țin adunările lor generale mai cu seamă în primele trei luni ale anului. Sperăm, că precum până acum, așa și astădată și în venitoriu ele vor face parte din considerabilele lor prisosuri și institutelor noastre de cultură, cari astăđi mai multu decâtu ori cându apelază la spriginul călduros din partea fiilor națiunii noastre.

Proiectele de legi politice-bisericesci, ce le pregătesce guvernul ungaru: despre cășatoria civilă, matriculele civile etc., au dat ansă în toate părțile țerei la numeroșe adunări de popor român de ambe confesiunile, unde cu energiă se protestază contra principiilor acelor proiecte, cari lovescu în conștiința religiósă-morală a poporului nostru.

BIBLIOGRAFIĂ.

Noulă atacă asupra scóleloró nóstre. (Politica maghiară de instrucțiune). Reproducere din „Telegrafulú Românú“. Sibiiú, tipariulú tipografiei archidiececane, 1893. Se recomandă atențiunei tuturorú bărbațilorú nostri de scólă.

Legea de pensiune învătătoréscă, tradusă și esplicată de *Blasiu Codreanú,* învătătoriu românú. Aradú 1893, tipografia diecesană. Scriere binevenită învătătorilorú românii din patriă.

Biblioteca societății cantorale „Lumina“. Nr. 1. *Epistolă către Diognet.* Traducere de *I. V. Pașcanú,* catechetú în Cernăuți. Cernăuți 1893, tipo- și litografia Arch. Silvestru Morariu - Andrievici. Urămú laudabilei întreprinderi bunú succesú.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 77/1893.

Procesú verbalú

alú comitetuluiú Asociațiuneiú transilvane pentru literatura románă și cultura poporuluiú românú, luatú în ședința dela 7 Februarium n. 1893.

Președinte: Dr. Il. Puscariú vice-preș. **Membrii prezenți:** Nicanorú Frateșú controlorú, Ioanú Hannia, I. V. Russu, P. Cosma, I. Papiu, Z. Boiu, Ioanú Crețu, I. Popú de Galați, Dr. C. Diaconovich, N. Toganú bibliotecarú.

Secretariu: Dr. A. Fráncu.

Nr. 6. Secretarulú raportézá, că în urma decisiunei enunțate sub Nr. 108 alú procesului verbalú din 15 Octobree 1892, dela 1 Ianuariu a. c. a întratú în funcțiune, și că s'a făcutú primirea actelorú dela fostulú secretarú, d-lú Dr. I. Crișianú.

— Se ia actú.

Nr. 7. D-lú Titú Budu, vicariú gr. cat. alú Maramurésuluí, cere s'e-i se retrimită unele scrieri prezentate la concursulú literarú alú Asociațiuneiú dimpreună cu recensiuinea acelorá pentru a întroduce modificările reclamate.

— Biroulú primesce însărcinarea de a trimite d-luí vicariú Titú Budu scrierile cerute dimpreună cu recensiuinea acelorá. (Ex. Nr. 27/1892).

Nr. 8. D-lă Vasile Rebreanu din Maieră cere, să i se restituie lucrarea prezentată la concursul literar.

— Manuscriptul d-lui V. Rebreanu se retrimite. (Ex. Nr. 345/1892).

Nr. 9. D-lă D. Aluașu, clerică din Gherla, cere înapoierea colecției sale de poezii populare prezentate la concursul literar al Asociației.

— Manuscriptul d-lui D. Aluașu se retrimite. (Ex. Nr. 350/1892).

Nr. 10. D-lă C. Pokol, locotenentă la armata teritorială în Tata, cere să i se trimită ună exemplară din colecția d-lui I. cav. de Pușcariu „Date istorice privitoare la familiile nobile române“, publicată sub auspiciile Asociației.

— Să constată, că exemplarul cerut s'a trimisă. (Ex. Nr. 365/1892).

Nr. 11. D-lă Ludovică Ciato, avocată în Blajă, prin hărtia cu data 20 Decembre a. tr., reclamă diploma de membru fondatoră.

— Biroulă s'a însărcinată, a trimite d-lui L. Ciato diploma de membru fondatoră. (Ex. Nr. 367/1892).

Nr. 12. Se prezintă deciziunea de transpunere a tribunalului reg. din Clujă cu data 7 Decembre 1892. Nr. 9504 civ., referitoare la rămasulă fericitulă Lazară Baldi, prin care să predă și Asociației legatulă de 1000 fl. făcută în favorulă ei.

— Să ia actă, cu acelu adausă, că deciziunea de transpunere dimpreună cu copia testamentulă și actele referitoare să se conserve în cassa Asociației. (Ex. Nr. 369/1892).

Nr. 13. Subcomitetulă despărțământulă I (Sibiiă), prin hărtia cu data 22 Decembre 1892 trimite suma de 251 fl. 53 cr. v. a. ca venită curată ală festivitățiloră arangiate la adunarea generală a Asociației din anulă curentă, și ună tablouă, ce reprezintă corulă plugariloră români din Chisetă.

— Suma de 251 fl. 53 cr. să cuităză, și biroulă se însărcineză, a încadra și pestra tabloulă corulă plugariloră români din Chisetă. (Ex. Nr. 376/1892).

Nr. 14. Direcțiunea despărțământulă XIII (Abrudă), prin hărtia cu data 12 Decembre 1892 înaintăză spre revisuire procesulă verbală ală adunărei generale, ținute în Bistra la 6 Novembre 1892, împărtășesce în resumată hotăririle luate în ședința subcomitetulă din 12 Decembre, și comunică, că totdeodată a asemnată 221 fl. 56 cr. ca taxe încassate dela membrii.

I. Din procesul verbal prezentat se vede, că

a) s'a cetit și primit raportul general al subcomitetului;

b) s'a aprobat darea de sémă a cassarului și s'a decis, ca suma de 50 fl. incursă dela membrii vechi să se primescă drept taxă pentru anul 1892 numai decă membrii respectivi și-au achitat taxele pentru anii trecuți;

c) cu privilegiul adunării generale au intrat taxele dela membrii vechi și noi în sumă de 186 fl. 56 cr.;

d) fixarea locului adunării generale viitoare s'a încredințat subcomitetului;

e) premiul de 15 fl. oferit de d-lu B. Bașota, pentru altoire de pomi, s'a votat d-lui George Giurgiu, învățător în Bucium-Șasa, și totdeodată s'a hotărît, ca în viitor să se escrie concurs pentru asemenea premii;

f) d-lu Dr. Vasile Fodor, avocat în Abrud, a cetit o disertație intitulată „Despre folosul bibliotecelor populare“;

g) se va escrie concurs la un premiu de 2 galbină, oferit de d-lu director al despărțământului Alexandru Filip pentru un învățător, care va dovedi cel mai mare spor în ramula pomologiei;

h) din suma colectată dela membrii ajutători s'au votat 15 fl., pentru a procură cărți de școlă pe séma copiilor săraci din Bistra.

II. În hârtia direcțiunei se arătă, că în ședința subcomitetului, ținută la 12 Decembre 1892,

a) s'a constatat, că la adunarea generală din Bistra s'a înșinuat ca membru ordinar pe vieță: „Auraria“ institut de credit și de economii în Abrud, ear ca membrii ordinari domni: Petru Șimu, Iosif Arieșanu și Grigorie Buzgaru, și s'a cerut primirea acestor membri noi și trimiterea diplomelor;

b) s'a dispus trimiterea sumei de 15 fl. votată pentru procurarea cărților de școlă la adresa școlei gr. cat. din Bistra;

c) d-lu director al despărțământului Alexandru Filipu s'a oferit a acoperi din alu seș tóte spesele administrative pe anul de gestiune 1892, și spre acest scop s'a votat pentru viitor suma de 5 fl.;

d) s'a decis introducerea unor registre speciale pentru actuar și cassar.

— Primirea sumei de 221 fl. 56 cr. v. a. se adevăresce, cuprinsul procesului verbal al adunării generale și decisiunile sub-

comitetului se apr**o**bă, și membrilor**o**ri no**i** li-se vor**u** trimite diplomele dup**ă** ce vor**u** fi ob**t**inut**ă** aprobarea adun**ă**rei generale a Asocia**ț**iunii. Totdeodat**ă** comitetul central**u** își exprim**ă** satisfac**ț**iunea pentru st**ă**ruin**ț**ele desp**ă**r**ț**em**en**tului XIII in**t**ru realizarea scopurilor Asocia**ț**iunii. (Ex. Nr. 377/1892).

Nr. 15. Societatea „Transilvania“ cere un**u** tabl**o**u de elev**i** afla**ț**i actualminte la meser**i**i și sus**ț**inu**ț**i de d**en**sa.

În leg**ă**tur**ă** se constat**ă**, c**ă** aceste**i** cerer**i** s**'**a satisf**ă**c**u**t**ă** pe cale presidial**ă**.

— S**ă** ia act**u**. (Ex. Nr. 381/1892).

Nr. 16. D-l**u** jude reg. din Cluj**u** Leontin**u** Pop**u**, prin h**ă**rtia cu data 30 Decembre 1892, in**cal**itatea sa de esecutor**u** testamentar**u** trimite o copi**ă** a testamentului fericitului Lazar**u** Baldi și o schi**ț**ă biografic**ă** a testatorului.

— Se ia act**u** cu mul**ț**em**it**ă, copia testamentului fericitului Lazar**u** Baldi se pred**ă** cassei Asocia**ț**iunii spre conservare, și schi**ț**ă biografic**ă** se comunic**ă** redac**ț**iunii fo**i**i „Transilvania“. (Ex. Nr. 1/1893).

Nr. 17. Direc**ț**iunea desp**ă**r**ț**em**en**tului II (Brașov**u**) in**ai**nt**ă**z**ă** spre revisuire dou**e** procese verbale ale subcomitetului.

I. Din procesul verbal**u** dela 18 Iuliu 1892 se vede, c**ă** pentru in**mu**l**ț**irea membrilor**o**ri s**'**a presentat**ă** și dat**ă** spre studiere un**u** proiect**u** de regulament**u** lucrat**u** prin d-l**u** G. Maior**u**.

II. Din procesul verbal**u** dela 2 Decembre 1892 se vede, c**ă**

a) s**'**au f**ă**c**u**t**ă** dispozi**ț**iuni pentru popularisarea colec**ț**iunii d-l**u**i

I. cav. de Pușcari**u** „Date istorice etc.“ pentru completarea c**ă**reia se mai cere in**ă**nc**ă** un**u** exemplar**u**;

b) esist**ă**nd**u** și in Brașov**u** un**u** fond**u** mai vechi**u** „in**t**ru amintirea celor**u** r**o**șasa**i**“, subcomitetul se va m**ă**rgin**i** a imp**ă**r**ț**ăși adun**ă**rei generale apelul**u** comitetului central**u**;

c) adunarea general**ă** viit**o**re se va ține in Prejm**er**u la 27 Decembre 1892;

d) s**'**au incasat**ă** 8 taxe dela membri**i** ordinari**i**, cari se vor**u** asemna comitetului central**u**.

— Se ia act**u**, cuprinsul**u** proceselor**u** verbale se apr**o**bă și se mai trimite un**u** exemplar**u** din colec**ț**iunea „Date istorice etc.“ (Ex. Nr. 2/1893).

Nr. 18. D-l**u** Nicolae Garoi**u**, direct. desp**ă**r**ț**em**en**tului Zerneș**ti**, prin h**ă**rtia cu data 5 Ianuar**i**u 1893 trimite pre**ț**ul**u** a 8 prenumerat**ă**ni la colec**ț**iunea „Date istorice etc.“ in suma de

22 fl. 50 cr. rămasă după detragerea rabatului de 10°/_o în favo-
rul despărțământului, și cere să se expedeze exemplarele cores-
pondente.

— Suma de 22 fl. 50 cr. se cuitază și se ia act, că exem-
plarele prenumerate s'au trimis. (Ex. Nr. 10/1893).

Nr. 19. Nicolae Solomon, învățacelul de cismăria în Sibii, cere un
ajutor pentru a-și procura vestmintele necesare

— Nedispunându Asociațiunea de mijloce cu asemenea desti-
națiune, cererea lui N. Solomon nu se poate considera. (Ex. Nr.
11/1893).

Nr. 20. Direcțiunea despărțământului XXIX (Mediașu), prin
hârtia cu data 13 Ianuarie 1893 înaintază:

I. Procesul verbal luat în ședința subcomitetului dela 15
Decembrie 1892, din care se vede, că

a) s'au inițiat pașii de lipsă pentru lățirea colecțiunei „Date
istorice etc.“

b) suma de 60 fl. elocată pe numele despărțământului la in-
stitutul „Albina“ de aici înainte se va fructifica prin împrumutări
la privați și în condițiuni mai favorabile pentru despărțământ;

c) s'a decis să circuleze la toți preoții din despărțământ o
listă de contribuiri pentru fondul întru amintirea celor răposați;

d) organizarea agenturilor s'a amânat până la primirea pro-
cesului verbal al adunării generale din 17 Iulie 1892;

II. Suma de 5 fl. ca taxa membrului ordinar I. Jurca din
Răvășel cu cererea, ca atât acestuia cât și membrilor noi să
li se trimită diplomele, rămânându ca încassarea taxelor de câte
1 fl. să se efectuască ulterior;

III. o cólă de prenumerațiune la opul „Date istorice etc.“
dimpună cu suma de 10 fl. 45 cr. rămasă după detragerea raba-
tului de 10°/_o;

IV. un protest al inteligenței române din Biertan și jur
contra fixării adunării generale din a. c. la Șeica-mare, în care di-
ficultându-se, că adunarea din 1892 nu s'a ținut conformu deci-
siunei anterioare a subcomitetului — în Biertan, — se cere, ca în
anul prezent să se țină acolo se în Mediașu.

ad. I, II, III. Cuprinsul procesului verbal înaintat se
aprobă, primirea sumelor de 5 fl. și 10 fl. 45 cr. se adevărește,
și biroul primește însărcinarea de a trimite diplomele membrilor
aprobați prin adunarea generală și exemplarele prenumerate din
opul „Date istorice etc.“

ad. II. Nefindū protestulū din cestiune pertractatū în ședința subcomitetulū, se remite acestuia spre a-lū desbata în tóte amēnuntele, și comitetulū centralū își rezervă a decide în meritū după ce i-se va presentá raportulū comitetulū. (Ex. Nr. 44/1892 și 18/1893).

Nr. 21. Academia de sciințe ces. și reg. din Viena a donatū pe sēma Asociațiunei urmátórele publicațiuni:

a) Sitzungsberichte d. phil.-hist. Classe, Bd. CXXVI.;

b) Fontes rerum austriacarum, II Abth. Diplomataria et acta XLVI. Bd. și XLVII. Bd. I. Hälfte;

c) Archiv für öster. Geschichte 78. Bd. I. Hälfte;

d) Sitzungsberichte math. naturw. Classe Bd. C. Abth. I. Nr. 8—10, II. a) Nr. 8—10, II. b) Nr. 8—10, III. Nr. 8—10 și Bd. CI. Abth. I. Nr. 1—6, II. a) Nr. 1—5, II. b) Nr. 1—5 III. 1—5.

— Sē ia actū cu mulțămită și sē adevereșce primirea. (Ex. Nr. 19/1893).

Nr. 22. D-lū Dr. V. Bologa, invēțătorū la școlā de fete a Asociațiunei, înaintēzā în șase cóle tipărite o parte din manualulū proiectatū pentru limba maternă în clasa IV. civilă, și indicāndū scheletulū părțilorū continuative a lucrărei sale cere, ca comitetulū sē se însărcineze cu edițiunea ei și totdeodatā sē achiteze contulū tipografiei în sumă de 115 fl. 50 cr.

În nexū cu acestū operatū se presentā și recensiunea directorulū școlēi de fete a Asociațiunei, d-lui Dr. I. Crișanū.

— Luāndū în vedere, că din o parte și o schiță nu se póte apreția cu temeiū nici valórea didactică a operatului, nici partea financiară a edițiunei, comitetulū își rezervă a decide în meritulū scrierei d-lui Dr. V. Bologa, după-ce lucrarea sa se va supuna în tótā estensiunea unei amēnunțite censurări.

Spre acestū scopū sē numesce ó comisisiune în persónele d-lor: Z. Boiu, I. V. Russu și Dr. I. Crișanū, căreia petentulū va avea sē-și presente întręga sa lucrare. (Ex. Nr. 20 și 36/1893).

Nr. 23. Tipografia archidieceșană din Sibiiū, prin hārtia cu datā 16 Ianuarium a. c. înaintēzā pentru achitare douē conturi despre suma totală de 468 fl. 41 cr. v. a. și anume unulū de 411 fl. 21 cr. pentru fóia „Transilvania“ pe semestrulū II, ear altulū de 57 fl. 20 cr. pentru tipărituri.

— Suma de 468 fl. 41 cr. sē asemnēzā la cassa Asociațiunei spre plătire tipografiei archidieceșane pe lângā documentulū în ordine. (Ex. Nr. 21/1893).

Nr. 24. Secretarul raportază, că trimitându-i-se avocatului C. Mihály din Tășnadă cu rambursă, chitanța de stergere despre 40 fl. referitoare la realitățile din T.-Sărvadă, însărcinate în favorul fundațiunei Galiane, suma de 40 fl. a intrat la cassă.

— Se ia act, și primirea sumei de 40 fl. se adevărește. (Ex. Nr. 338/1892 și 25/1893).

Nr. 25. D-lă canonic preposit Ștefan Moldovană din Lugojă, prin hârtia cu data 16 Ianuariu a. c. înștiințază presidiul, că a prezentat ordinariatului episcopescă opiniunea sa asupra colecțiunei „Date istorice etc.” și a propusă emiterea unui circulară pentru popularisarea și întregirea lucrărei d-lui I. cav. de Pușcariu, pentru care scopă din parte-i va donă Asociațiunei cele 451 diplome, respective estrase trimise încă în anul 1868 d-lui G. Barițiu.

Totdeodată cere, ca să i-se trimită cu rambursă ună exemplară din aceeași colecțiune.

— Se ia act cu mulțemită, și biroulă primesce însărcinarea de a trimite cu rambursă ună exemplară din colecțiunea „Date istorice etc.” (Ex. Nr. 26/1893).

Nr. 26. Presidiul Asociațiunei comunică, că a provocat direcțiunea tipografiei archidieceșane, să întocmescă espedițiunea fôiei „Transilvania” după listele de membri.

În legătură se presentă hârtia tipografiei archidieceșane, prin care încunoscîntază, că a luat dispoșiunile necesare pentru esecutarea recercărei presidiale.

— Se ia act. (Ex. Nr. 27/1893).

Nr. 27. Direcțiunea scôlei de fete a Asociațiunei, prin hârtia cu data 1 Ianuaru a. c. arată, că inspectorul regescă de scôle din comitatul Sibiiului reclamă pe basa ș-lui 10 ală art. de lege 43 din 1891, încassarea unei taxe de 15 cr. v. a. dela fiă-care elevă în favorul fondului de pensiune regnicolară, și cere permisiunea, ca taxele de măi susă în sumă de 12 fl. 75 cr. să nu se încasseze dela eleve, ci să se acopere din venitele scôlei. (Ex. Nr. 28/1893).

— Cererea direcțiunei se încuviințază. (Ex. Nr. 28/1893).

Nr. 28. Direcțiunea despărțemântului XXXII (D.-S.-Mărtină), prin hârtia cu data 9 Ianuaru a. c. înaintază spre revisuire procesul verbală ală subcomitetului dela 8 Ianuaru a. c.

Din acesta se vede, că

a) libelulă despre banii despărțemântului depuși la banca din D.-S.-Mărtină, s'a predat la timpulă seă cassarului;

b) adunarea generală în anul curent se va ține la D.-S.-Mărtin;

c) s'a luat măsură pentru încassarea taxelor restante.

— Cuprinsul procesului verbal înaintat se aprobă. (Ex. Nr. 29/1893).

Nr. 29. D-lă V. Chirtop din Câmpeni cere, ca fiica sa Domnica, elevă internă a școlii Asociațiunii, să fie scutită de didactru.

— Înainte de a decide asupra cererii d-lui V. Chirtop, acesta se trimite direcțiunii școlii de fete a Asociațiunii, spre a-și da părerea în cauză. (Ex. Nr. 30/1893).

Nr. 30. Direcțiunea despărțământului I (Sibii), prin hârtia cu data 31 Decembrie 1892 înainteză spre revizuire procesul verbal al adunării generale a despărțământului, ținute la 27 Decembrie 1892 în Sibii, Pórta Turnului, împreună cu taxele încasate în sumă de 74 fl. 50 cr.

Din procesul verbal se vede, că

a) Subcomitetul s'a reconstituit alegându-se director d-lă N. Frateș, iar membri în comitet d-ii: P. Cosma, G. Dima, Dr. A. Olariu, L. Simonescu, Dr. O. Russu, S. Stroia, C. Tobias, Dr. N. Vecerde și M. Voileanu;

b) s'au încasat dela membrii ordinari 45 fl. și dela ajutători 29 fl. 50 cr.

— Primirea sumei de 74 fl. 50 cr. se adevărește, iar cuprinsul procesului verbal prezentat și în special reconstituirea subcomitetului se aprobă. (Ex. Nr. 31/1893).

Nr. 31. Direcțiunea institutului de credit și de economii „Albina“, prin hârtia cu 24 Ianuarie a. c. trimite estrasul contocurentului Asociațiunii încheiat cu un saldu de 1049 fl. 57 cr. v. a. în favorul Asociațiunii.

— Se ia act cu mulțemită, și estrasul se dă cassarului pentru confrontare cu registrele Asociațiunii. (Ex. Nr. 33/1893).

Nr. 32. Direcțiunea despărțământului IX (Orăștie), prin hârtia cu data 28 Ianuarie a. c. înainteză spre revizuire procesul verbal al adunării generale, ținute la Romos în 16 Octombrie 1892, și procesul verbal al subcomitetului, luat în ședința din 28 Ianuarie a. c., și comunică, că totdeodată a asemnat suma de 142 fl. încasată din taxele membrilor ordinari.

I. Din procesul verbal al adunării generale a despărțământului se vede, că

a) raportul subcomitetului și ală cassarului s'aă primită și li s'a dată absolutoriele, ear institutulă de credită și economiă „Ardeleana“, i-s'a votatū mulțemită pentru ajutorulă oferitū;

b) s'a decisă, ca din suma de 228 fl. rămasă la încheierea socotelorū, se se administreze 82 fl. — întrați dela membrii ordinari — la comitetulă centrală, ear restulă de 146 fl. 75 cr. la cassa despărțemētului;

c) cu ocasiunea adunărei generale s'aă fucassatū 60 fl. dela membrii ordinari, cari taxe se vor trimite comitetului centrală, și 45 fl. dela membrii ajutători, care sumă s'a reținutū pentru trebuințele despărțemētului;

d) s'aă distribuitū premiile pentru pomăritū d-lorū: Ioanū Fleșeriū și Ioanū Vaideanū, pentru grădina de legume d-nei Rosa Bercianu, — și pentru țesături dómnelorū: Mariuța Fleșeriū și Ioana Vasilcu, ear dómnele Dubleşu, Vaideanū și Baboiū au fostū lăudate pentru lucrurile espuse în scóla din Romosū;

e) din suma de 70 franci nedistribuită pentru premii s'a creatū unū fondū de rezervă;

f) d-lu I. Fleșeriū a ținutū o prelegere despre „Crescerea copiilorū în scólă și acasă“;

g) în loculū fostului membru ală subcomitetului, d-lui Petru Drăghici, s'a alesū d-lū V. Petco, protonotarū magistratualū în Orăștie;

h) fixarea loculū și timpului adunărei generale viitoare s'a încredințatū subcomitetului.

II. Din procesulū verbalū ală subcomitetului se vede, că s'a decisū se se trimite la comitetulă centrală suma de 142 fl. încasată dela membrii ordinari, și disertațiunea d-lui I. Fleșeriū.

— Primirea sumei de 142 fl. se adeveresce, cuprinsulū proceselorū verbale înaintate se apróbă, și disertațiunea d-lui I. Fleșeriū se va trimite — după ce va fi prezentată — redatiunei fóiiei „Transilvania“ spre eventuală publicare.

Totdeodată comitetulă centrală își esprime satisfacțiunea pentru stăruințele despărțemētului IX întru realizarea scopurilorū Asociațiunei.

Nr. 33. Direcțiunea scólei Asociațiunei, prin hârtia pres. în 1 Februaru a. c. cere, se se voteze suma de 269 fl. 32 cr. pentru achitarea contului firmei I. Seraphin, despre materialulū de lucru procuratū în anulū scol. 1890/91 pe séma elevelorū, deóre-ce în acelū anū sumele menite pentru plățirea acestui debitū s'aă folositū pentru acoperirea altorū trebuințe ale internatului și scólei.

În legătură se presentă și unŭ raportŭ alŭ d-lui I. Popoviciŭ, inv. la scŭla Asociațiunei, prin care se legitimăză revirementulŭ efectuitŭ cŭ suma destinată pentru contulŭ firmei I. Seraphin.

— Suma de 269 fl. 32 cr. cerută pentru achitarea contuluiŭ dela Ida Seraphin se asemnăză la cassă spre plătire direcțiuneiŭ scŭlei de fete a Asociațiunei, ear rapŭrtele direcțiuneiŭ și alŭ d-lui I. Popoviciŭ se predaŭ cassaruluiŭ spre a se esamină în legătură cu socotelele revădute ale internatuluiŭ din anulŭ scol. 1890/91 și despre rezultatŭ a raporta. (Ex. Nr. 38/1893).

Nr. 34. Direcțiunea scŭlei de fete a Asociațiunei, prin hârțiile cu data 3 Februaru a. c. înaintăză spre revisuire procesele verbale, luate în conferințele didactice dela 21 și 31 Ianuariu n. a. c. dimpreună cu clasificățiunile elevelorŭ pentru semestrulŭ I alŭ anuluiŭ scol. 1892/93.

I. Din procesulŭ verbalŭ dela 21 Ianuariu se vede, că

- a) s'a stabilitŭ de cu vreme programulŭ esamenuluiŭ semestralŭ ;
- b) la cererea magistratuluiŭ din Sibiiŭ i-s'a trimisŭ o listă a elevelorŭ ;
- c) la cererea perceptoratuluiŭ de dare din locŭ s'a trimisŭ fașiunea venituluiŭ cl. IV.

II. În procesulŭ verbalŭ din 31 Ianuariu a. c. se constată, că în aceeași și s'au ținutŭ esamenele semestrale cu asistența d-lui delegatŭ G. Barițiu.

— Cuprinsulŭ proceselorŭ verbale înaintate se aprŭbă, și din clasificățiunile elevelorŭ se constată în generalŭ unŭ progresŭ îmbucurătorŭ.

Nr. 35. D-lŭ I. Iancu din Vidra de susŭ prin hârția cu data 23 Ianuariu a. c. cere a se lăsă și pe anulŭ viitorŭ familiei Iancu realitățile din lăsământulŭ fericituluiŭ Avramŭ Iancu, a i-se micșora însă arênda în vederea reparaturilorŭ costisitoare ; în fine se declară gata a încheia contractulŭ și în condițiunile vechi și cere să i-se trimită spre subscriere.

— Deore-ce afacerea vândăreiŭ realitățilorŭ din cestiune încă nu e finalisată, realitățile din lăsământulŭ fericituluiŭ Avramŭ Iancu se daŭ și pe anulŭ curentŭ în arêndă vechiuluiŭ arêndatorŭ, însă totŭ în condițiunile din trecutŭ.

Contractarea se concrede cassaruluiŭ, d-lŭ Leontinŭ Simonescu. (Ex. Nr. 53/1893).

Nr. 36. D-lă președinte ală Asociațiunei G. Barițiu a donatū pentru biblioteca Asociațiunei următórele opurī:

1. G. Sionū. Poesiī.
2. G. Sionū. Suvenire contimporane.
3. G. Sionū. Dramatice.
4. Gr. H. Granda, Miosotulū, poesiī.
5. Gr. H. Granda. Nostalgia, poesiī.
6. Gr. H. Granda. „Fulga“ séu Idealū și Realū.
7. Al. Vlăhuță. Poesiī.
8. Al. Vlăhuță. Nuvele.
9. I. I. Roșca. Lăpușneanu, tragedie.
10. I. I. Roșca. Fata dela Cozia.
11. C. de Stamati-Ciurea. Opurī dramatice, tomū I.
12. V. Rusanescu. „Dorinū“, dramă.
13. Suferințele junelui Werther din Goethe.
14. M. Gregoriady de Bonachi. Anacreon, cânt. lirice.
15. G. Bengescu-Dabija. Pigmalion reg. Fenicieī, trad.
16. E. D. O. Sevastos. Călătóriī din Țera românescă.
17. D. Zamfirescu. Nuvele.
18. I. Șt. Șuluțiu. Petulantulū, comediă.
19. C. Mille. Verșurī.
20. Dr. S. Marcovicī. Istoria lui Gil Blas.
21. Dr. U. Iarnik. Bunica.
22. A Tr. Laurianū. Manualū de filosofă și literatură filosofică în 3 tomurī.
23. Offener Brief zur Vertheidigung des verstorbenen gr. or. Theologie-Professors Const. Popovicz, și
24. Analele parlamentare ale României, tom. I, partea I.
— Să ia actū cu mulțemită. (Ex. Nr. 384/1892).
Sibiiū, d. u. s.

Dr. **Ilarionū Pușcariū** m. p.
vice-președinte.

Dr. **Amosū Frâncu** m. p.
secretarū II.

Verificarea acestui procesū verbalū se concrede domnilorū:
Ioanū Hannia, Partenie Cosma și Dr. C. Diaconovich.

S'a cetitū și verificatū. Sibiiū, în 13/25 Februarium 1893.

I. Hannia m. p.

P. Cosma m. p.

Dr. C. Diaconovich m. p.

Informațiune

pentru domnii, cari se înscriu din nou ca membri ai Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

A dată D-șeu, că în acesti ani din urmă au început a cresce mereu numărul membrilor Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român. Acastă împregiurare dorită ne impune datorința, ca să ne adresăm atătă cătră on. direcțiunii ale despărțemintelor, câtă și cătră toți patrioții, cari voiesc a se înscrie și a conlucra pe viitoriu ca membrii, și să-și rugăm, ca la înscriere să se observe următoarele cinosure:

1. Nu numai numele și connumele să se scrie întregi cu litere câtă se pôte mai legibile, ci și comuna (localitatea) fiă-căruia, precum și posta din urmă, pe unde nu este în loc.

2. Fiindcă în țerile corónei unguresci miș de comune urbane și rurale au câte două, unele trei, altele și mai multe nomenclaturi, după-cum locuiesc popóarele de diverse limbi amestecate în aceleși comune, și după-ce de câți-va ani încóce în afaceri publice oficiale figuréză mai multă numai cele maghiare vechi și altele maghiarisate de curéndă, așa se cere, în interesul bine înțeles al fiă-căruí membru român, ca pe lângă nomenclatura românescă se adaugă nesmintit pe cea oficiósă maghiară, anume pentru orientarea speditórilor dela poste și telegrafe. Însé nici atăta nu este de ajuns, ci

3. Ori unde nu se află postă în loc, să se numescă curat și posta cea mai de-aprópe, apoi în multe casuri chiar și comitatul, în care este situată cutare comună. Comune cu același nume se află situate în diverse comitate și regiuni, depărtate unele de altele. Spre mai bună orientare vom cita numai câte-va esemple din șematismul celú mare alú statului, publicatú în anulú 1892, și anume:

Almás, 16 comune situate în vre-o 12 comitate.

Besztercze, una în Transilvania, vre-o 7 în Ungaria.

Balázsfalva, în comitatul Albei inf., altul în comitatul Bereg.

Brassó cetate, și Brassó, comuna rurală de cătră Deva.

Arad, cinci în 3 comitate.

Bukovacz și Bukovecz, vre-o 18 comune.

Bukovina, 4 în 3 comitate unguresci.

Déda, trei în 3 comitate.

Enyed, 1 în Transilvania, 1 în comit. Pojonu.

Köhalom, 3.

Jenő, 4 în 4 comitate.

Nádas, 5.

Poiana, 8 comune mai mari rurale și alte 6 cualificate cu câte un altă epitetă.

Seliște, 9 comune în vre-o 6 comitate.

Toplicza, 3 în 3 comitate.

Torda, 3 în 3 comitate: cea din Ardealu cu 11 mi, cea din Biharu cu 1700, cea din comitatul Torontalu cu 4 mi locuitori.

Vásárhely, 11; la fia-care din acestea caută se le adaugă câte un epitetă, spre a evita confuziunea.

Várhely, 7 pe acestu nume în comitatele Huniad (Grădistea), în Bistrița-Năsăudu (Orheiu), în Zala, în Vas.

Se fia de ajunsu cu atâte esemple; ele însă suntă ne-numerate, la care noi caută se fimu cu mare luare-aminte.

4. Reclamațiunii pentru primirea neregulată a fôiei se se adreseze totdeauna cătră Comitetul Asociațiunei, câtu se poate mai curëndu. Reclamațiunii făcute pentru numerî singuratici târđiũ, după încheierea anului, nu potũ fi împlinite, din causă că esemplarele remase neimpărțite preste anũ se légă în formă de carte și se depunũ la librării spre vëndare în folosul Asociațiunei. Numerî singuratici, așa điši defecti, remănu preste anũ fôrte puțini, din cari se împlinescũ lipsele până cândũ ajungũ pentru membrii în cursulũ unui anũ.

Dela cancelaria Asociațiunei.

CONSEMNAREA

sumelorü colectate în favorulü scölei civile de fete a „Asociațiunei transilvane“ prin dlü Partenie Cosma.

Ludovic Simon, proprietariu în Sângeorgiu 8 fl.; Ioanü Lințu, agentü în Caransebeș 5 fl. 50 cr.; B. L. economü în Veseudü; G. Stoichiță, economü în Racovița; Ioanü Macaveiu, economü în Șaldorf; G. O., economü în Baia de Crișü, câte 1 florenİ; Ambrosie Bârsean, primariu în Hațeg, 2 florenİ; Ioanü Danü, economü în Șard 2 florenİ 50 cr.; Nicolae Meteș, economü în Ludoș 1 fl.; Al. Berinde, protopopü în Șeinİ 3 florenİ; A. Todea, proprietariu în S.-Reghinü 9 fl. 50 cr.; I. Șandru, econ. în Dupusdorf 50 cr.; Ioanü Țica, econ. în Copșa mică; Iacobü Vulturü, econ. în Uifalëu; N. Păcurarü, economü în Racovița câte 1 fl.; I. Grădinarü, econ. în Veseudü; N. Munteanü, econ. în Gușteriță câte 50 cr.; I. A. Cristea, econ. în Ocna 1 fl.; Ludovic Simon, proprietariu în Sângeorgiu 10 fl. 50 cr.; Isaia Popa, parochü în Ocna 25 fl.; A. Todea, proprietarü în Reghinü 8 fl.; A. Berinde, pres. „Perșeiu“ în Seinİ 10 fl.; Isaia Popa, parochü în Ocna 8 fl. 50 cr.; Iulianü Ianculescu, propriet., în Lugoș 1 fl.; I. Armașanü, econ. în Sibiiu 2 fl.; S. D., economü în Nemegye 50 cr.; M. M., econ. în Alba-Iulia; N. Dobrota, econ. în Cornețelü; Chiridon Ganea, economü în Fofeldea câte 1 fl.; Aronü Domșa, parochü în Șeica-mare; Al. Berinde, parochü în Seinİ câte 2 fl.; D. Romanü, propr., în Mediaș 6 fl. 50 cr.; Al. Foliovici, propriet. în Aiud; V. Domșa, parochü în Toraculü-micü câte 1 fl.; Simionü Mihailä, econ. în Daișóra 50 cr.; Lud. Simonü, propr., în Sângeorgiu; Stefanü Popü, parochü în Mihalț câte 2 fl.; N. Doctorü, econ. în Hașfalëu 4 fl.; Dr. A. Todea, avocatü în Reghinü 6 fl. 50 cr.; Ioanü Lințu, agentü în Caransebeș 16 fl.; Ioanü Șandru, senatorü în Sighișóra 3 fl. 50 cr.; N. Alemanü, economü în Racovița 2 fl.; A. Cuteanü, propr. în Deva; Stefanü Deac, propr. în Sibiiu câte 1 fl.; Ios. Mircea, econ. în Alvincz 2 fl.; I. Fulea, econ. în Ludoș; Ioanü Bucurü, econ. în Secădate câte 1 fl.; I. & L., econ. în Sibiiu 2 fl.; A. Berinde, pres. „Perșein“ în Seinİ 10 fl. 50 cr.; N. Brașoveanü, musicantü în Sibiiu 1 fl.; Iuliu Musta, parochü în Glămbóca 12 fl. 50 cr.; I. Jurca, econ. în Rovășelü 2 fl.; S. Popü, parochü în Mihalț 33 fl.; L. Simonü, propr., în Sângeorgiu 4 fl.; R. Popa, econ. în Ocna 1 fl. 50 cr.; I. Vladü, econ. în Șelcăü 2 fl.; P. Barbü, avocatü în Reghinü 4 fl.; Dr. V. Lucaciü, parochü în Șisiescİ 2 fl.; D. Romanü, cand. de avocatü în Mediaș 6 fl.; N. Doctorü, parochü în Hașfalëu 1 fl. 50 cr.; R. Crainicü, protopopü în Dobra 6 fl.; Ioanü Lințü, esactorü în Caransebeșü 8 fl.; A. Dancăș, primarü în Reșinariu 3 fl.; N. Hulea, notarü în Hașagü 50 cr.; Al. Neagoe, propr., în Buia; Ioanü Rațü, avocatü în Turda câte 1 fl.; Iuliu Musta, parochü în Glămbóca 3 fl.; Al. Berinde, parochü în Seinİ; Ioachimü Fulea, avocatü în Sas-Sebeșü; L. Simonü, propr., în Sângeorgiu; S. Popü, parochü în Mihalț câte 2 fl.

Rectificare. Numele d-lui vicariu din Maramureșü, amintitü în Nr. 2. din eróre Titu Budiu, a se îndreptá în *Titu Bud* (nobilü de Budescİ).